

เทพี แห่งลุ่มตาปี : เรื่องเล่า นางสาวสุราษฏร์ธานี ในเวทีประกวดความงาม

ณัฐธิดา ทองเกษม
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

เมื่อพูดถึง “การประกวดนางงาม” หลายคนก็จะนึกถึงกิจกรรมที่นำหญิงสาวหน้าตาดีมาประกวดประชันกันบนเวที แต่จะมีสักกี่คนที่ทราบว่า การประกวดนางงามระดับชาติของไทยรวมไปถึงนางงามประจำจังหวัด มีจุดเริ่มต้นมาจากวัตถุประสงค์ทางการเมืองภายหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 รัฐบาลคณะราษฎรได้กำหนดให้แต่ละจังหวัดจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญ เพื่อต้องการใช้งานrienเร่งดึงดูดให้คนไทยมาเที่ยวชมงานเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจให้ทราบว่า “ประชาธิปไตย” อันเป็นระบอบการปกครองใหม่คืออะไร

สำหรับวัตถุประสงค์ของการจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญมี 3 ประการ ดังนี้คือ 1.การเพาะความเลื่อมใสในรัฐธรรมนูญ 2.การป้องกันการปราบปรามผู้ละเมิดรัฐธรรมนูญ 3.การอบรมราษฎรให้มีความรู้ความคิดเหมาะแก่การปกครองดำเนินแบบรัฐธรรมนูญ โดยรัฐบาลได้มอบหมายให้แต่ละจังหวัดไปดำเนินการซึ่งอาจจะมีระยะเวลาที่ไม่ตรงกัน แต่ให้ถือเอาวันที่ 10 ธันวาคมเป็นวันสำคัญเหมือนกันทั่วประเทศ รูปแบบของการจัดงานแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ งานรัฐพิธี และงานฉลอง ในส่วนของงานฉลองได้มีการแบ่งออกไปในประเภทต่าง ๆ เช่น งานมหรสพบันเทิง งานแสดงวิชาการ และงานแสดงกิจกรรมของกระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ (ประมวญวัน 7 ตุลาคม พ.ศ. 2479 : 3)

จนกระทั่งในปี พ.ศ.2477 รัฐบาลได้เพิ่มกิจกรรมการประกวดนางงาม เรียกว่าการประกวด “นางสาวสยาม” ณ พระราชอุทยานสราญรมย์ อันเป็นสถานที่จัดงานฉลองรัฐธรรมนูญในขณะนั้น ซึ่งรัฐบาลได้มอบหมายให้กรมการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการประกวดนางสาวสยาม วัตถุประสงค์ของการประกวดนางสาวสยามก็เพื่อส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยผ่านการคัดเลือกสาวงามมาเป็นศรีสง่าแก่รัฐธรรมนูญ โดยมีสาวงามผู้เป็นตัวแทนจังหวัดต่าง ๆ เข้าร่วมการประกวดทั้งหมด 16 คน (สุพัตรา กอบกิจสุข, 2531 : 86) ในการนี้ก็มีสาวงามจากภาคใต้เข้าประกวดอยู่ 2 คน คือ “นางสาวสมร ลิมปิจาติ” ตัวแทน จ.นครศรีธรรมราช ผู้เป็นบุตรของ “นายลิม ชุนหงวน” เจ้าสัวใหญ่แห่งเมืองนครศรีธรรมราช และ “นางสาวประทุม วิเศษสมบัติ” ตัวแทน จ.ปัตตานี บุตรหลานของ “นายแทน วิเศษสมบัติ” สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดปัตตานี สำหรับผู้ชนะเลิศนางสาวสยามเป็นคนแรกคือ “นางสาวกันยา เทียนสว่าง” นางงามจากพระนคร (กรุงเทพ)

การศึกษาประวัติศาสตร์เรื่องของ “ผู้หญิง” ผ่านการประกวดนางงามมีความน่าสนใจไม่น้อย เพราะไม่ใช่เพียงแค่ทำให้เราทราบว่าใครได้เป็นนางงามระดับชาติหรือนางงามประจำจังหวัดเท่านั้น แต่ทว่าภายใต้กิจกรรมการประกวดของพวกเขา ยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ซึ่งในบทความนี้ผู้เขียนได้นำเสนอข้อมูลอันเกี่ยวข้องกับการประกวดนางงามในพื้นที่ภาคใต้ โดยเฉพาะเรื่องราวที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของ จ.สุราษฎร์ธานี ดินแดนที่มีความหลากหลายทางธรรมชาติและคลาคล่ำไปด้วยประเพณีวัฒนธรรม อันเป็นเอกลักษณ์มากมาย แต่ในขณะเดียวกันผู้เขียนก็พบข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับการประกวดนางงาม

ในพื้นที่ดังกล่าว ตั้งแต่ยุคแรกเริ่มจนไปถึงช่วงต้นทศวรรษ 2500 อันบอกเล่าเรื่องราวและนำเสนอแง่มุมต่าง ๆ ได้อย่างน่าสนใจ จนถึงขั้นที่ว่าตัวแทนผู้เข้าประกวดนางสาวสยามจาก จ.สุราษฎร์ธานี ได้รับสมญานามเรียกขานจากสื่อมวลชนในยุคนั้นว่า “เทพีแห่งลุ่มตาปี” ตามชื่อแม่น้ำใหญ่ที่ไหลพาดผ่านจังหวัดนั่นเอง

กำเนิดนางสาวสุราษฎร์ธานี

หลังจากมีการประกวดนางสาวสยามมาได้ 1 ปี การประกวดนางงามเริ่มเป็นที่รู้จักในต่างจังหวัดบ้างแล้ว ประกอบกับกระทรวงมหาดไทยได้มีหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดต่าง ๆ ให้ช่วยจัดหาสาวงามเพื่อเป็นตัวแทนท้องถิ่นเข้าร่วมการประกวดนางสาวสยามที่กรุงเทพ จึงทำให้ในปี พ.ศ. 2478 ได้มีการริเริ่มการประกวดนางงามประจำจังหวัดในภูมิภาคต่าง ๆ อาทิ จ.หนองคาย จ.ลำปาง จ.ลำพูน ฯลฯ สำหรับในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ก็พบหลักฐานการประกวดนางงามประจำจังหวัดครั้งแรกในงานฉลองรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2478 อาทิ จ.พังงา ผู้ชนะเลิศได้แก่ “นางสาวสิ่วอ้วน แซ่เจี๊อบ” และ จ.สงขลา คือ “นางสาวนงเยาว์ บุญยะติวะ” โดยรูปแบบกติกาการประกวดของแต่ละจังหวัดให้ยึดเอาตามการประกวดนางสาวสยามที่กรุงเทพ

ในส่วนของ จ.สุราษฎร์ธานี ก็พบว่ามี การจัดประกวดว่า “นางสาวสุราษฎร์ธานี” ขึ้นเป็นครั้งแรกในปีนั้นเช่นเดียวกัน โดยจัดขึ้นเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2478 ในงานฉลองรัฐธรรมนูญของจังหวัด ซึ่งมีสาวงามเข้าร่วมประกวดจากอำเภอต่าง ๆ อาทิ ไชยา เกาะสมุย กาญจนดิษฐ์ ท่าข้าม (ปัจจุบันคือ อ.พุนพิน) บ้านนา (ปัจจุบันคือ อ.บ้านนาเดิม) บ้านดอน (ปัจจุบันคือ อ.เมือง จ.สุราษฎร์ธานี) ท่าขนอม (ปัจจุบันคือ อ.คีรีรัฐนิคม จ.สุราษฎร์ธานี)

ฯลฯ รวมทั้งสิ้น 33 คน (ประชาชาติ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2476 : 36)

ผลปรากฏว่า “นางสาวชะอ้อน ฝิ่งคะเปาระ” สาวงามจากบ้านดอนเป็นผู้ชนะได้ครองตำแหน่ง นางสาวสุราษฎร์ธานี ส่วน “นางสาวประไพ วงศ์ฉวี” จากบ้านดอนใต้ที่ 2 และ “นางสาวยี่สุน พึ่งสง” จากบ้านหัวหมาก ต.เขาภูแป ได้ที่ 3 ตามลำดับ โดยสาวงามผู้ได้ตำแหน่งทั้ง 3 คน จะได้รับถ้วยเงิน เป็นของรางวัล

สำหรับประวัติของนางสาวชะอ้อน ผู้เป็น นางสาวสุราษฎร์ธานี เธอมีอายุ 23 ปี เป็นธิดาของ ขุนประทานเวชกรรม กับนางจวน และยังเป็นหลาน ของนางกิมกี เศรษฐินี้แห่งตลาดบ้านดอน เธอสำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมปีที่ 4 จากโรงเรียนเซนโยเซฟ คอนแวนต์ที่กรุงเทพ ชอบเรียนวิชาสังคม และขึ้นชอบ การฟังเพลงสากล ส่วนรองชนะเลิศอันดับ 1 คือ นางสาวประไพ เป็นบุตรของนายอัน กับ นางกิมพงษ์ และเป็นหลานของขุนจีนฯ ซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มคนจีน ในตลาดบ้านดอน ในขณะที่นางสาวยี่สุนรองชนะเลิศ อันดับ 2 เป็นลูกสาวของนายชุ่ม กับ นางจวน อาชีพ เกษตรกร (ประชาชาติ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2476 : 36)

ดราม่าครั้งแรกในวงการนางงาม

การจัดประกวดนางสาวสุราษฎร์ธานีในปีแรก ถูกจัดอย่างยิ่งใหญ่ ท่ามกลางผู้มาเข้าชมงานราว 3,000 คน โดยทุกคนหมายจะมาดูให้เห็นกับตาว่าสตรีที่ได้รับเลือกกว่าเป็นผู้งามที่สุดในจังหวัดนั้นจะเป็นใคร ซึ่งผู้ชมส่วนใหญ่ต่างพากันคาดคะเนกันว่าสาวงามผู้มีโอกาสคว้ามงกุฎในค่ำคืนนี้ เห็นทีจะไม่พ้น “นางสาวยี่สุน” หรือไม่ว่า “นางสาวมณี” จาก อ.ไชยา ถ้าหากไม่ใช่ 2 สาวงามข้างต้น ก็คงจะเป็น “นางสาวล้อม” สาวงามจาก อ.เกาะสมุย แน่แท้ แต่ทว่าเมื่อคณะกรรมการได้ทำการตัดสินประกาศ

นางสาวสุราษฎร์ธานี พ.ศ.2478

ผู้ได้รับตำแหน่งนางสาวสุราษฎร์ธานีพร้อมรองนางงามทั้ง 2 ตำแหน่งแล้ว กลับเกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากผู้ชมที่แสดงความไม่พอใจต่อผลการตัดสิน เนื่องจากบรรดาผู้ชมในงานต่างเห็นพ้องต้องกันว่า นางสาวยี่สุนผู้ได้ตำแหน่งที่ 3 นั้นสมควรได้รับรางวัลชนะเลิศเป็นนางสาวสุราษฎร์ธานีมากกว่าสาวงามอีก 2 คน เหตุการณ์ดังกล่าวดูเหมือนจะไม่มีท่าทีจะจบลงไปง่าย ๆ ในที่สุดตำรวจต้องเข้ามาระงับเหตุจนบรรยากาศในงานกลับมาเป็นปกติ อาจเรียกได้ว่าเหตุการณ์การประท้วงนี้เป็น “ดราม่าครั้งแรก” ในวงการประกวดนางงามไทย ตั้งแต่มีการจัดประกวดมาก็ว่าได้ ซึ่งเรื่องดังกล่าวก็ได้เป็นข่าวโด่งดังในหน้าหนังสือพิมพ์ที่กรุงเทพ โดยมีการนำเสนอข่าวความตอนหนึ่งว่า

“เมื่อกรรมการได้ตกลงเลือกนางงามที่ 1-2-3 เปรียบลดหลั่นกันแล้ว ก็ยังเกิดเสียงทักท้วงขึ้นอย่าง

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ ฉบับวันที่ 19 ธันวาคม พ.ศ.2478
ลงข่าวการประท้วงผลการประกวดนางงามสุราษฎร์ธานี

อีกคณะหนึ่ง การทักท้วงของคนดูบางส่วนได้เป็นไปได้ไปอย่างเอะอะเกรียวกราวรุนแรง ตำรวจรักษาการณ์เห็นเหตุจะถูกกลามใหญ่โตจึงเข้าระงับห้ามการงาน เหตุการณ์จึงได้ค่อยสงบลง...” (หนังสือพิมพ์ประชาชาติ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2478 : 36)

กระแสวิพากษ์วิจารณ์ถึงผลการตัดสินการประกวดนางงามสุราษฎร์ในครั้งนี้ ฝ่ายผู้ประท้วงมองว่ามีการเอื้อผลประโยชน์จากความสัมพันธ์ส่วนตัวระหว่างคณะกรรมการและผู้ปกครองของสาวงามที่เข้าประกวด เพราะหากดูจากภูมิหลังครอบครัวของผู้ชนะนางงามสุราษฎร์ธานีจะพบว่าเป็นบุตรสาวของข้าราชการใหญ่และยังเป็นหลานของเศรษฐีดังในจังหวัด ส่วนสาวงามผู้ได้ที่ 2 ก็เป็นบุตรหลานของเศรษฐีแห่งตลาดบ้านดอนอีกด้วย ในขณะที่สาวงามหลายคนมองว่าสมควรได้รับรางวัลที่ 1 กลับได้ตำแหน่งเพียงที่ 3 นั้นอาจเป็นเพราะว่าบิดามารดาเป็นเพียงชาวไร่ชาวนาในอำเภอห่างไกล

เส้นทางการเข้ามาประกวดนางงามประจำจังหวัดของนางสาวยี่สุนั้น ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ

เนื่องจากบิดาของเธอหวงแหนมิใครให้เป็นไปในงานออกหน้าออกตา แต่ทว่านายอำเภอไปร้องขอให้เป็นตัวแทนไปประกวดนางงามในจังหวัด ซึ่งบิดาก็ยังไม่อนุญาต ร้อนถึงพระภิกษุสำนักวัดเขาภูแป่ต้องไปรับรองต่อบิดามารดาด้วยตัวเองว่าการประกวดนางงามนี้เป็นในทางสร้างสรรค์ ถือเป็นการช่วยชาติและรัฐธรรมนูญ ในที่สุดบิดาของนางสาวยี่สุนจึงยินยอมให้บุตรสาวของตนเข้าร่วมประกวด ถึงกระนั้นบิดามารดาก็ตามไปเฝ้าดูบุตรสาวประกวดนางงามที่ตัวจังหวัดอย่างไม่ห่าง เมื่อเสร็จสิ้นการประกวดแล้วบิดามารดาก็นำบุตรสาวของตนกลับบ้านหัวหมากของตนโดยทันที แม้ว่าจะมีผู้คนต่างมาวิงวอนให้พักอยู่ที่ตลาดบ้านดอนเพื่อโชว์ตัวอีก 2 วันก็ตาม (ประชาชาติ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2476 : 36)

พฤติกรรมของนายชุ่ม กับ นางจวน ผู้เป็นบิดามารดาของนางสาวยี่สุนั้นไม่ใช่เรื่องแปลกใหม่ในสังคมยุคนั้น เนื่องจากการประกวดนางงามเป็นวัฒนธรรมตะวันตกที่เพิ่งเข้ามาสู่สังคมสยามได้ไม่นาน ประกอบกับค่านิยมของคนไทยเน้นความเป็นกุลสตรีและจะไม่นิยมให้ลูกสาวไปเดินโชว์ตัวในที่สาธารณะ เห็นได้จากการจัดประกวดนางสาวจันทบุรีครั้งแรกตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยในปี พ.ศ.2478 เมื่อจังหวัดได้ประกาศเชิญชวนให้สาวงามเข้าร่วมประกวดนางงาม กลับไม่มีสาวงามคนใดกล้ามาสมัครเนื่องจากเป็นเรื่องใหม่และขัดต่อขนบธรรมเนียมประเพณีดั้งเดิม ปัญหาดังกล่าวไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะที่จ.จันทบุรี เท่านั้น แต่ยังปรากฏไปทั่วทั้งประเทศ ในที่สุดรัฐบาลจึงต้องออกประกาศให้ประชาชนทราบถึงประโยชน์ของการประกวดนางงามที่นอกจากจะสร้างเกียรติยศแก่ตัวสาวงามที่เข้าประกวดแล้ว ยังเป็นการสร้างเกียรติแก่บิดามารดา ท้องถิ่น ตลอดจนประเทศไทย ดังปรากฏในบทความของ “พระสุนทรพิพิธ” ที่ว่า

“...นานาชาติถือว่าการมีนางงามย่อมเป็นเกียรติระดับชาติ และการประกวดนางงามเพื่อคัดเลือกเป็นนางสาวของชาตินั้น จึงเป็นกิจการอันเป็นเกียรติยศ... ดังนั้นการที่สตรีมีความงามเป็นคุณสมบัติ เข้าแสดงตัวในการประกวดจึงถือว่า ไม่ใช่เป็นการกระทำในทางที่เสื่อมเสีย หรือเป็นเรื่องที่น่าอับอายประการใด ฉะนั้นบรรดาสตรีผู้มีความงามดี ความงาม จึงพากันเข้าประกวดด้วยความสมัครใจเอง โดยไม่จำเป็นต้องมีใครบังคับชักจูง หรือบรรดาครอบครัวที่มีญาติสตรีซึ่งมีความงามดี ความงามก็พากันส่งเสริมชักนำให้ญาติของตนสมัครเข้าประกวด ทั้งนี้เพราะความเล็งเห็นว่า เมื่อขึ้นชื่อว่ามี การประกวดนางงามประจำท้องถิ่นหรือประเทศของตนแล้ว ก็สมควรที่ประชาชนในท้องถิ่นหรือประเทศนั้นจะต้องช่วยกันส่งเสริมให้ได้บุคคลที่มีความงามจริง ๆ เป็นนางงามประจำท้องถิ่นหรือประจำประเทศของตน จึงจะเป็นการพากภูมิใจได้เต็มที่...” (หนังสือพิมพ์ประชาชาติ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2479 : 18)

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงมักจะพบว่า ภูมิหลังผู้ได้ครองตำแหน่งนางงามประจำชาติและนางงามประจำจังหวัดส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่เป็นบุตรหลานของข้าราชการหรือไม่ก็เศรษฐีในพื้นที่ เพราะอีกนัยหนึ่งการที่ส่งสตรีเข้าร่วมกิจกรรมของรัฐบาล ถือเป็นการแสดงออกถึงการให้ความร่วมมือจากบรรดาชนชั้นนำในการช่วยส่งเสริมกิจกรรมของภาครัฐ เพื่อเผยแพร่รัฐธรรมนูญและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันเป็นการนโยบายที่รัฐบาลในยุคนั้นให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก

รวมเรื่องเล่า “สาวดาปี” บนเวทีนางสาวสยาม

เป็นที่ทราบกันดีว่าหากสาวงามผู้ใดได้รับตำแหน่งในการประกวดนางสาวสยาม ก็ถือเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับท้องถิ่นของตนไปด้วย รวมถึง

บรรดาข้าราชการในจังหวัดก็จะพลอยได้รับความดีความชอบที่ช่วยสนองคุณแก่รัฐบาลในคราวนี้ ดังนั้นเมื่อมีการจัดประกวดนางงามประจำจังหวัดเกิดขึ้นแล้วใน จ.สุราษฎร์ธานี ข้าหลวงประจำจังหวัด คือ “พระบริบูรณ์วสุธาราษฎร์” ก็หมายมั่นปั้นมือจัดส่งนางสาวสุราษฎร์ธานีผู้เข้าชิงชัยในการประกวดนางสาวสยามที่กรุงเทพฯ แต่เนื่องจากได้มีการจัดประกวดนางงามในงานฉลองรัฐธรรมนูญ อันเป็นงานที่มีหมายกำหนดการให้จัดขึ้นในช่วงระยะเวลาเดียวกันพร้อมเพรียงกันทั่วทั้งประเทศ ประกอบกับ จ.สุราษฎร์ธานี อยู่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ ต้องใช้เวลาเดินทางโดยรถไฟเป็นเวลานาน จึงทำให้ส่ง “นางสาวชะอ้อน นิรังคะเปาระ” เข้าร่วมประกวดนางสาวสยามในปีนั้นไม่ทัน ดังนั้นในปีถัดมานางสาวชะอ้อนจึงเป็นตัวแทนของ จ.สุราษฎร์ธานี เข้าร่วมประกวดประกวดนางสาวสยาม พ.ศ.2479 ในขณะที่ จ.นครศรีธรรมราช ก็ได้ส่ง “นางสาวยินดี มุกติ” มาร่วมชิงชัยในการประกวดครั้งนี้ด้วย

การประกวดนางสาวสยามในปีนี้มีผู้เข้าประกวดเพิ่มมากขึ้นอย่างมาก เนื่องจากมีหลายจังหวัดได้เริ่มส่งสาวงามเข้าร่วมประกวดเป็นครั้งแรก ดังนั้นจึงได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการประกวดใหม่ โดยมีการแบ่งเป็นการประกวดย่อยออกเป็นทั้งหมด 4 ภาค ภาคที่ 1 จะเป็นการประกวดเฉพาะสาวงามจากภาคใต้และภาคกลาง ภาคที่ 2 ภาคเหนือและภาคอีสาน ภาคที่ 3 นางสาวธนบุรี และภาคที่ 4 นางสาวพระนคร สำหรับสาวได้จะเข้าประกวดนางงามภาคที่ 1 ผลปรากฏว่า นางสาวยินดี ผู้เป็นตัวแทนจาก จ.นครศรีธรรมราช สามารถคว้าชัยเข้ารอบไปชิงนางสาวสยามต่อไป และเธอยังเป็นตัวเต็งในการประกวดนางสาวสยามครั้งนี้ดีคู่เท่ากับ “นางสาววงเดือน ภูมิรัตน์” นางงามประจำภาคที่ 4 อีกด้วย ดังปรากฏในข่าวของหนังสือพิมพ์ประมวญวัน ก่อน

หนังสือพิมพ์ประชาชาติ ฉบับวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ.2479
ลงชื่อนางงามสุราษฎร์ธานีถูกล็อตเตอรี่

คืนตัดสินนางสาวสยามที่ว่า

“...นางสาวยินดี มุกติ จากนครศรีธรรมราช
ร่างใหญ่ท้วม ผิวงาม เติบเต็ม ขามีตำหนิเล็กน้อย
ใบหน้าได้รูปและงามเกลี้ยงเกลา นัยน์ตาหวาน เสีย
ตรงจมูกใหญ่และริมฝีปากกว้างไปนิด ส่วนวงเดือน
ร่างเล็กบาง แต่ไม่เสียส่วน ผิวงามมาก ทรวดทรง
ดีที่สุด น่องสะอาดเรียวงาม เติบเต็มกว่า ใบหน้า
ค่อนข้างกลม ตาแจ่ม ทุกส่วนดีหมด คาดว่าตำแหน่ง
นางสาวสยามน่าจะได้แก่ วงเดือน ภูมิรัตน์...”

ซึ่งผลการตัดสินก็เป็นไปตามคาด นางสาว
วงเดือนสามารถคว้าตำแหน่งนางสาวสยามไป
ครองเป็นคนที 3 ได้สำเร็จ ในส่วนของนางสาวยินดี
ถึงแม้จะพลาดตำแหน่งไปอย่างฉิวเฉียด แต่การที่
ได้รับชัยชนะจากการประกวดนางงามประจำภาค
1 ก็สร้างความภาคภูมิใจให้กับชาวนครศรีธรรมราช
ไม่น้อย เพราะหลังจากที่เธอกลับปักชำได้ไม่นาน
ทางข้าหลวงประจำจังหวัด คือ “พระยาสุราษฎร์ธานี
ศรีเกษตรนิคม (เต่า ศตะกฤษ)” และภรรยาได้จัด

งานเลี้ยงฉลองตำแหน่งนางงามประจำภาคให้กับ
นางสาวยินดีอย่างใหญ่โต โดยมีข้าราชการ พ่อค้า
และประชาชนเข้าร่วมงานเพื่อแสดงความยินดี
จำนวนมาก จนเป็นข่าวดังในหน้าหนังสือพิมพ์ที่
กรุงเทพเลยทีเดียว

ในขณะที่นางงามสุราษฎร์ธานีถึงแม้ว่าจะ
ตรอบแรกไปอย่างน่าเสียดาย แต่ทว่าภายใต้ความ
พ่ายแพ้ันั้นได้บังเกิดความสุขดี เพราะเธอได้ถูก
“ล็อตเตอรี่ตรานาค” รางวัลที่ 3 ได้รับเงินก้อนโตไป
ถึง 10,000 บาท ในขณะที่เงินรางวัลของผู้ชนะเลิศ
นางสาวสยามอยู่ที่ 800 บาท ซึ่งก็ถือว่ามีมูลค่าสูง
มากเนื่องจากเงิน 800 บาทในยุคนั้นสามารถซื้อ
ทองคำได้มากกว่า 2 บาทเลยทีเดียว

“นางสาวชะอ้อน ผิวงามนางงามประจำ
จังหวัดสุราษฎร์ธานี บ้านอยู่ที่ร้านสุภาพร ตลาด
บ้านดอน บุตรีขุนประทานเวชกรรม เดินทางเข้ามา
ประกวดนางสาวสยามปีนี้ เธอสมโชคถูกล็อตเตอรี่
ตรานาค ซึ่งออกเมื่อวันที่ 5 เดือนนี้ ในรางวัลที่ 3 ได้
รับเงินรางวัล 10,000 บาท วานนี้ นางสาวชะอ้อน
ผิวงามนางงาม ได้ไปรับเงินยังคณะกรรมการสลาก
กินแบ่งกระทรวงมหาดไทยแล้ว ผู้ประสบโชคได้ฝาก
เงินรางวัลต่อคลังออมสินในวันนั้น” (หนังสือพิมพ์
ประชาชาติ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2479 : 3)

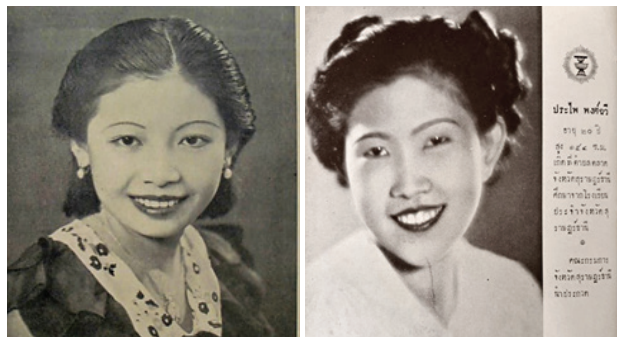
ปีถัดมา พ.ศ.2480 “นางสาวเยี่เลียน แซ่กู่” ได้
เป็นตัวแทนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปประกวด
นางสาวสยามที่กรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังพบว่า
นางงามตัวแทนจากภาคใต้มีอีก 2 คน คือ “นางสาว
จำนง จินดาโชติ” จาก จ.นครศรีธรรมราช และ
“นางสาวสมจิตร์ สมบุญนาค” จาก จ.ชุมพร เข้า
ร่วมประกวดครั้งนี้ด้วย สำหรับการประกวดนางงาม
รอบคัดเลือกนางสาวสยามในแต่ละภาคปีนี้ ได้มี
การเปลี่ยนแปลงกติกาใหม่ จากเดิมการประกวด
เฉพาะตัวแทนนางงามภาคใต้และภาคกลาง เรียก

ว่าประกวดนางงามประจำภาค 1 ได้เปลี่ยนมาเรียก การคัดเลือกในรอบนี้ว่า การประกวดนางงามภาค ที่ 3 ซึ่งจะถูกจัดในคืนวันที่ 10 ธันวาคม เพื่อค้นหา ผู้ชนะเป็นตัวแทนภาคที่ 3 ในการชิงมงกุฎนางสาว สยามรอบดัดสินในวันพรุ่งนี้ (11 ธันวาคม) ปรากฏ ว่าสาวงามตัวแทนจากภาคใต้ไม่สามารถผ่าน เข้ารอบไปได้ ซึ่งผู้ชนะในการประกวดนางงามภาค ที่ 3 ได้แก่ “นางสาวมยุรี วิชัยวัฒน์” ตัวแทนจาก จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งในวันถัดมาเธอก็สามารถ ไปคว้ามงกุฎนางสาวสยาม มาครองเป็นคนที่ 4 ได้ สำเร็จ

ในปี พ.ศ.2481 คณะกรรมการ จ.สุราษฎร์ธานี ได้ส่ง “นางสาวประไพ พงศ์ฉวี” สาวสวยจาก ต.ตลาด ในตัวเมืองสุราษฎร์ธานี วัย 20 ปี โดยเธอ จบการศึกษาจากโรงเรียนประจำจังหวัด และเคย ได้ครองตำแหน่งรองชนะเลิศอันดับ 1 นางสาว สุราษฎร์ธานี ในคราวจัดประกวดครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2478 มาแล้ว แต่ทว่าในการประกวดรอบคัดเลือกนางงามประจำภาคที่ 3 ปีนี้กลับไม่มีสาวงาม จากภาคใต้ผ่านเข้ารอบ 16 คนสุดท้าย เพื่อไปชิง ตำแหน่งนางสาวสยามในคืนที่ 12 ธันวาคม ได้เลยสักคน ถือเป็นการปิดฉากการประกวดนางงาม สาวสยามที่ถูกจัดขึ้นมาทั้งหมด 5 ปี พร้อมสถิติที่ยังไม่เคยมีสาวใต้คนไหนสามารถคว้าตำแหน่ง นางสาวสยามไปครอบครอง

ฉลาด ลิมส์วัสดิ์ : สาวใต้คนแรกที่ได้รองนางสาวไทย

จนกระทั่งในปี พ.ศ.2482 ได้มีการเปลี่ยนชื่อ ประเทศจาก “สยาม” มาเป็น “ไทย” จึงส่งผลให้การ ประกวดนางงามประจำชาติในงานฉลองรัฐธรรมนูญ ที่กรุงเทพฯ ต้องเปลี่ยนไปใช้ชื่อการประกวด “นางสาวไทย” ไปด้วย สำหรับตัวแทนของ

ภาพซ้าย: นางสาวเยื้อน แห้ว ตัวแทนจาก จ.สุราษฎร์ธานี ในการประกวดนางสาวสยาม พ.ศ.2480

ภาพขวา: นางสาวเยื้อน แห้ว ตัวแทนจาก จ.สุราษฎร์ธานี ในการประกวดนางสาวสยาม พ.ศ.2480

จ.สุราษฎร์ธานี ปีนี้ คือ “นางสาวฉลาด ลิมส์สวัสดิ์” สาวน้อยจาก ต.ตลาด วัย 16 ปี จบการศึกษาจาก โรงเรียนเทศบาลสุราษฎร์ธานี แต่ด้วยความที่เธอ เพิ่งแตกเนื้อสาวจนทำให้เกิดความประหม่าใน การประกวดครั้งนี้ จึงทำให้เธอพลาดท่าตกรอบไป อย่างน่าเสียดายพร้อมกับบรรดาสาวงามจากภาค ใต้ ได้แก่ “นางสาวสุดจิตต์ รัตนานุพงษ์” จาก จ.นครศรีธรรมราช “นางสาวจินดา บุญสิทธิ์” จาก จ.ชุมพร “นางสาวสุธรรม บัวศรี” นางสาวภูเก็ต คนแรก หลังจากที่ จ.ภูเก็ต ได้มีการจัดประกวดเป็น ครั้งแรกเมื่อปีที่แล้วในงานฉลองรัฐธรรมนูญเมื่อปี พ.ศ.2481 ทำให้ปีนี้เธอจึงได้เป็นตัวแทนของจังหวัด เข้าร่วมการประกวดนางสาวสยาม นอกจากนี้ยังมี สาวสุราษฎร์ธานีที่ไปศึกษาวิชาพยาบาลที่กรุงเทพฯ ถูกส่งประกวดในนาม กรมสาธารณสุข คือ “นางสาว เจริญ อุปปาตะวัฏ” อีกด้วย

ปีถัดมา “นางสาวฉลาด ลิมส์สวัสดิ์” กลับมา แก้วตัวใหม่อีกครั้ง ในนามตัวแทน จ.สุราษฎร์ธานี เช่นเดิม ซึ่งครั้งนี้เธอก็ไม่ทำให้ผิดหวัง เพราะด้วย ประสบการณ์ที่เคยชิมลางมาแล้วในปีก่อนจึงทำให้ เธอมีประสบการณ์ชัดเจนเวทีมากยิ่งขึ้น และ

จะเห็นได้ว่าการประกวดนางงาม
ไม่ใช่เพียงกิจกรรมที่เพินหา
สตรีที่มีความงามเป็นเลิศเท่านั้น
แต่กิจกรรมดังกล่าว
ยังช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ
และการเมืองที่ผันแปรไปตามแต่ละยุคสมัย

สามารถคว้ารางวัลรองนางสาวไทยมาครองได้สำเร็จ ถือเป็นการเปิดประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของสาวใต้ที่ได้ตำแหน่งรองนางงามระดับชาติเป็นคนแรก สำหรับผู้ชนะเลิศนางสาวไทย พ.ศ.2483 คือ “นางสาวสว่างจิตต์ คฤหานนท์” คณะกรรมการประชาชนอำเภอยานนาวา กรุงเทพฯ ส่งเข้าประกวดและปีนี้ก็ถือเป็นปีสุดท้ายที่จัดประกวดนางงามเพราะในช่วงเวลาดังกล่าวบ้านเมืองกำลังเข้าสู่สภาวะสงครามและปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำอันเนื่องมาจากสงครามโลกครั้งที่ 2 จึงทำให้การจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญและนางสาวไทยต้องถูกยกเลิกการจัดงานไปด้วย

สำหรับนางสาวฉลาดหลังได้รับตำแหน่งรองนางสาวไทยมาได้ 1 ปี ก็ได้มีโอกาสเข้าสู่วงการภาพยนตร์โดยรับบทเป็นนางเอกเรื่อง “โตนางช้าง” ซึ่งจัดสร้างโดยกรมรถไฟ ภาพยนตร์ดังกล่าวมีเนื้อหาที่สะท้อนถึงเรื่องราวเกี่ยวกับการทำอุตสาหกรรมเหมืองแร่ทางภาคใต้ของไทย โดยมี “เกษ อรรถจินดา” และ “ประวิตร นนทิ” เป็นนักแสดงนำในเรื่องนี้ (ทิพย์วัลย์ ประยูรสุข, บรรณาธิการ, 2557 : 128)

ภาพขวา: นางสาวฉลาด ลิมสวัสดิ์ ตัวแทนจาก จ.สุราษฎร์ธานี
ในการประกวดนางสาวสยาม พ.ศ.2482
ภาพซ้าย: นางสาวสว่างจิตต์ คฤหานนท์ นางสาวไทย พ.ศ.
2483 และ รองทั้ง 4 คน
โดย นางสาวฉลาด ลิมสวัสดิ์ ยืนอยู่ขวามือสุดของภาพ

จิระนันท์ เสวตนันท์ : สาวสุราษฎร์ฯผู้คว้า ตำแหน่ง “นางสาวไทย”

ในปี พ.ศ.2491 รัฐบาลได้ริเริ่มให้มีการจัดงานฉลองรัฐธรรมนูญอีกครั้ง เพื่อปลอบขวัญประชาชนหลังผ่านพ้นเหตุการณ์สงครามโลกครั้งที่ 2 ไปได้ไม่นาน ดังนั้นจึงได้มีการนำการประกวดนางสาวไทยกลับมาจัดขึ้นอีกครั้ง ซึ่งผลการตัดสินปรากฏว่า “นางสาวลัดดา สุวรรณสุภา” สาวสวย

จากกรุงเทพผู้ถูกส่งเข้าประกวดในนามของ จ.ปัตตานี สามารถคว้าตำแหน่งนางสาวไทย พ.ศ. 2491 ไปครอง แต่ถึงอย่างไรก็ตามจากการค้นคว้าหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ผู้เขียนกลับพบว่าการประกวดนางสาวไทยในช่วงทศวรรษ 2490 หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ไม่ปรากฏหลักฐานที่ระบุถึงการส่งสาวงามเข้าร่วมประกวดในนามของ จ.สุราษฎร์ธานี อีกเลย หากแต่พบว่ามีบางจังหวัดในพื้นที่ภาคใต้ยังคงส่งสาวงามเข้าประกวดในบางปี อาทิ จ.ปัตตานี จ.ระนอง จ.พังงา จ.ภูเก็ต จ.สงขลา ฯลฯ จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองจนนำไปสู่การรัฐประหารในปี พ.ศ. 2500 เมื่อ “จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์” ทำการรัฐประหารรัฐบาลของ “จอมพล ป. พิบูลสงคราม” และทำการยกเลิกงานฉลองรัฐธรรมนูญ การทำรัฐประหารดังกล่าวจึงเป็นเสมือนการตัดขาดอุดมการณ์ทางการเมืองกับคณะราษฎร เมื่อยกเลิกงานฉลองรัฐธรรมนูญ การประกวดนางสาวไทยก็ต้องถูกยกเลิกไปด้วย

จนกระทั่งในปี พ.ศ.2507 ได้มีการรื้อฟื้นการประกวดนางสาวไทยขึ้นมาอีกครั้งโดยสมาคมนักเรียนเก่าวิชารัฐฯ เพื่อเฟ้นหาตัวแทนสาวไทยไปประกวดนางงามจักรวาล ในปีนั้นผู้ที่ได้ครองตำแหน่งนางสาวไทย คือ “นางสาวอาภัสรา หงสกุล” ภายหลังเธอก็สามารถคว้ามงกุฎจักรวาลมาครองได้สำเร็จ ถือเป็นจุดกระแสการประกวดนางงามในสังคมให้เป็นที่นิยมอย่างมาก ส่งผลให้ในปีถัดมามีสาวงามมากหน้าหลายตาต่างตบเท้าเข้าสมัครนางสาวไทยประจำปี พ.ศ.2508 กันอย่างคับคั่ง ซึ่งสาวงามตัวเต็งในปีนั้นเห็นทีจะไม่พ้นสาวนักเรียนนอกจากประเทศอังกฤษนามว่า “นางสาวจีระนันท์ เสวตนันท์” บุตรสาวของนายตำรวจ “พล.ต.ต.จรูญ เสวตนันท์”

เส้นทางชีวิตของนางสาวจีระนันท์ เธอเกิดที่

นางสาวจีระนันท์ เสวตนันท์
นางสาวไทย พ.ศ.2508

จ.สุราษฎร์ธานี ในขณะที่บิดาของเธอมารับราชการในพื้นที่ดังกล่าว แต่ด้วยการที่บิดาของเธอเป็นนายตำรวจจึงทำให้ครอบครัวต้องย้ายตามบิดาไปรับราชการในจังหวัดต่าง ๆ ตั้งแต่เธอยังเด็ก อาทิ จ.ตรัง จ.สงขลา จ.ยะลา ฯลฯ หลังจากนั้นเธอได้เข้ามาเรียนที่กรุงเทพ เริ่มต้นจากโรงเรียนอนุบาลสวนเด็ก โรงเรียนเซนต์ยอห์นธนบุรี จนจบประกาศนียบัตรชั้นสูงจากโรงเรียนเทพศิรินทร์ ต่อมาเธอจึงได้ตัดสินใจไปในศึกษาด้านภาษาและเปียโนที่ประเทศอังกฤษ ซึ่งการไปศึกษาต่อครั้งนี้เธอได้มีโอกาสไปสอนภาษาไทยให้กับ “ม.ร.ว.นริศรา จักรพงษ์” ที่นั่นด้วย จนกระทั่งเธอได้รับทาบทามให้เข้าประกวดนางสาวไทยในนาม “ราชตฤณมัยสมาคม”

สำหรับการประกวดนางสาวไทยในปีนี้ เธอเป็นผู้สมัครเข้าประกวดคนสุดท้ายและไม่ได้มีเวลาเตรียมตัวประกวดมาก่อนหน้านี้นักนัก แต่ทว่าด้วยรูปร่างที่สูงโปร่ง และหน้าตาที่สวยงามคมเข้ม รวมไปถึงความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี จึงทำให้เธอได้รับเลือกเป็นตัวแทน

นางสาวจีระนันท์ เศวตนันท์ (ที่ 2 จากขวา) ครีวตำแหน่งรองอันดับ 2 นางงามจักรวาล พ.ศ.2509
ขณะที่ผู้ชนะในปีนั้นคือ นางสาว Margareta Arvidsson
สาวงามจากประเทศสวีเดน

สาวไทยไปประกวดนางงามจักรวาล ซึ่งเธอก็ไม่ได้ทำให้ผิดหวังเพราะสามารถคว้าตำแหน่งรองอันดับ 2 นางงามจักรวาลมาครองได้สำเร็จ ถือเป็นการเปิดฉากตำแหน่งรองนางงามจักรวาลคนแรกและคนเดียวในประวัติศาสตร์นางงามไทย

เอกสารอ้างอิง

- สุพัตรา กอบกิจสุขสกุล. (2531). การประกวดนางสาวไทย (พ.ศ.2477-2530). วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- หนังสือพิมพ์ประชาชาติ 19 ธันวาคม พ.ศ. 2478
- หนังสือพิมพ์ประชาชาติ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2479
- หนังสือพิมพ์ประชาชาติ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2479
- หนังสือพิมพ์ประชาชาติ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2480
- หนังสือพิมพ์ประมวญวัน 7 ตุลาคม พ.ศ. 2479
- ทิพย์วัลย์ ประยูรสุข. บรรณาธิการ. (2557). ภาพยนตร์อนุกรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 พ.ศ.2470-2499. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- อรสม สุทธิสาคร. (2533). ดอกไม้ของชาติ : จากเวทีความงามสู่เวทีชีวิต อัลบั้มชีวิต 13 นางสาวไทยยุคแรก. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์รวมทรงศน์.

จากข้อมูลที่ได้นำเสนอมาทั้งหมด จะเห็นได้ว่าการประกวดนางงามไม่ใช่เพียงกิจกรรมที่ค้นหาสตรีที่มีความงามเป็นเลิศเท่านั้น แต่กิจกรรมดังกล่าวยังช่วยสะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองที่ผันแปรไปตามแต่ละยุคสมัย ในขณะที่เดียวกับการบอกเล่าเรื่องราวผ่านผู้หญิงชาวสุราษฎร์ธานีที่ได้มีโอกาสเข้าประกวดนางงาม เพื่อช่วยสนองคุณบ้านเมืองในการส่งเสริมประชาธิปไตย ยุคแรก รวมไปถึงการสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศในเวทีนานาชาติที่เกิดขึ้นในยุคหลัง สิ่งเหล่านี้นำมาซึ่งความภาคภูมิใจให้กับคนในจังหวัด ถึงแม้ว่ากาลเวลาจะผ่านมานับนานเกินกว่าครึ่งศตวรรษ ทว่าเรื่องราวของพวกเธอยังคงปรากฏอยู่ในความทรงจำของคนในท้องถิ่นเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันในทางหนึ่งว่า จ.สุราษฎร์ธานี คือ “เมืองคนดี ที่มีสตรีงาม” ■